

Zondag 15 december 2024
derde van de Advent

Lezing uit de profetie: Sefanja 3,14-20

Antwoordlied: 'Jubel, jubel, dochter Sion' – lied 879

Evangelielezing: Lucas 3,7-18

Lied: 'Verheft uw hart, weest welgemoed' (t. Huub Oosterhuis, m. Augsburg 1666; Tussentijds 130)

Overweging

Advent. 'Komst', betekent dat. We verwachten de komst van Christus. Al over ruim een week zullen we die vieren. Ook de Bijbelteksten die we lezen, spreken van verwachting. Sefanja ziet een toekomst van veiligheid, van verbondenheid, van vrijheid. En Johannes de Doper verkondigt redding voor ieder die zich om wil keren.

Het maakt dat ik me ga afvragen: wat verwacht ik eigenlijk? Waar zie ik werkelijk naar uit? Ik bedoel, niet in de zin van mijn privégelukjes zoals een vakantie hier of daar naartoe. Waar zie ik naar uit als ik denk aan het grotere verband; het verband, waar Sefanja en Johannes van spreken? Waar zie ik naar uit, als ik denk aan de betekenis van het kerstverhaal? Waar zie ik naar uit als ik denk aan de weg van vrede; aan rechtvaardigheid; aan verbondenheid van mensen met elkaar?

Dan ben ik een tijd stil.

Zie ik wel ergens naar uit? Geloof ik in een goede toekomst voor alle mensen?

Geloof ik dat de geboorte van Jezus iets verandert? Iets kan veranderen in de wereld?

Of denk ik diep van binnen: het verandert nooit. Niet echt. Mensen blijven egoïstisch. Hoe meer ze hebben, hoe angstvalliger ze hun welvaart beschermen. Ben ik niet net zo?

Sefanja scheldt op afgoden en op mensen die voor afgoden kiezen. Het grootste deel van zijn profetenboek gaat daarover. Ik kan wel wat afgoden noemen, als het om mijzelf gaat. Mijn financiële bestaanszekerheid, bijvoorbeeld. Mijn gezondheid. En natuurlijk doe ik zoveel ik kan. Net als u allemaal. We doen ons best goed te leven. Aan anderen te denken die minder hebben dan wij. Maar we borgen tegelijk ons eigen bestaan. Je moet er

toch niet aan denken dat je met deze kou geen verwarmd huis zou hebben! Als de verwarmingsketel het een keer niet doet, beseffen we hoe ellendig dat is. Een situatie die voor duizenden mensen op deze aarde dagelijkse realiteit is.

We doen wat we kunnen. Maar is het genoeg?

Wat moet er worden van de mensheid? En misschien denk je ergens, diep van binnen: mijn tijd zal het wel duren. Na mij de zondvloed...

Liever verschuilen we ons achter de kerstbomen en de vele lichtjes van deze dagen. Ik ook. Ik kan genieten van de versieringen, als ik in het donker door het dorp loop. Elk jaar uitbundiger. Ga bijvoorbeeld eens kijken in de Meerveldlaan. Voor veel mensen is dit de mooiste tijd van het jaar. Genieten van de warmte binnen, de kaarsen, de mensen om je heen...

Voor misschien wel evenveel mensen is dit beslist niet de mooiste tijd van het jaar. Ook dat beseffen we. En we proberen er voor elkaar te zijn, zover we dat kunnen, en willen, om het donker van deze dagen te verlichten.

Maar de knagende vraag van de advent blijft: geloof ik dat er écht iets veranderen kan? Ik wil het wel geloven – maar hóe?

Ik denk aan wat er gaande is in Syrië. Na 62 jaar kwam er een einde aan de dictatuur van de familie Assad. Ze voerden een regime dat vooral achter de schermen werkte. Op straat zag je er weinig van. Maar tegenstanders werden opgepakt en gemarteld.

Ik denk aan de Syrische families in Hoewelaken die we onder andere via het Welkom rondom Tafels hebben leren kennen. Wat betekent dit voor hen? Hebben ze hoop? Kan Syrië een weg van vrede gaan?

Of gaat het net als in Irak? Waar sinds het einde van de dictatuur burgeroorlog het land verscheurt, omdat verschillende groepen de macht niet willen delen? Hoe zal dat in Syrië gaan, waar groepen met verschillende achtergronden en geloven samen moeten leven?

Ons vertrouwen op de grote leiders en regeringen is beperkt. Bovendien staan ze ver van ons af. Sowieso weten we goed dat we geen grip hebben op wat er in de wereld gebeurt.

Het zijn de mensen die de moed erin houden van wie we het moeten hebben. Enkelingen. Mensen die een ander geluid laten horen. Zoals Sefanja. Zoals Johannes de Doper.

Ook in onze tijd zijn die mensen er. In de krant van vrijdag kwam ik zo iemand tegen. Hij is geen christen – maar wel iemand die de hoop van de Advent vertegenwoordigt. Iemand met verwachting.

Hij heet Ahmad al Hosain. In 2013 vluchtte hij voor de Syrische veiligheidsdienst. Elf jaar en 21 dagen heeft hij

in Nederland gewacht op het einde van de heerschappij van de familie Assad. Hij kan nog nauwelijks geloven dat het regime omver is geworpen.

De eerste jaren in Nederland waren zwaar. Als hoogopgeleide Syriër kon hij geen fatsoenlijke baan vinden. Tot hij een integratiebureau startte voor nieuwe vluchtelingen in Nederland. Hij begon met acht cursisten. Inmiddels heeft hij een bloeiend bureau. Hij barst van optimisme. Eerst wil hij zijn moeder van 100 bezoeken. Daarna wil hij terug naar Damascus. Terug naar de universiteit waar hij hoogleraar Arabische taal was.

Heeft hij zorgen over de politieke onzekerheid in Syrië? Nee. Erger dan de Assad-dynastie kan het niet zijn, denkt hij. Bovendien, in Syrië leven allerlei verschillende groepen mensen al eeuwen samen. En die zijn het over één ding eens: nooit meer een dictator. Hij weet van andere Syriërs die terug willen. 'Het land heeft ons nodig,' zegt hij. 'Syriërs zijn ondernemend van geest. Ze hebben in andere landen kennis en ervaring opgedaan. Die kunnen we in Syrië delen.'

Ik denk aan nog zo iemand. Iemand met een onverwoestbaar geloof dat de geboorte van Jezus iets verandert in de wereld. Nog iedere dag. Omdat het om één kernwaarde gaat: *liefde*.

Liefde verandert de wereld, zegt de Amerikaan Michael Curry. Tot 1 november dit jaar was hij bisschop in de Anglicaanse kerk in de Verenigde Staten. Zegt hij iets nieuws? Misschien niet. Maar hij weet het met zoveel overtuiging en charisma te brengen, dat het meeslepend is. Hij maakt je blij. En roept hoop wakker.

Hoe kan liefde de wereld veranderen? Curry wijst naar de geschiedenis. 'Ik kan vertellen hoe liefde in het verleden de wereld heeft veranderd. Daarom geloof ik dat liefde dat nog steeds doet.' Elke ontwikkeling in de geschiedenis waardoor mensen beter af waren, werd geleid door iemand die het welzijn van mensen op het oog had, zegt hij. En dat is liefde. Er is nog nooit een hervormingsbeweging geweest zonder liefde.

Het tegenovergestelde van liefde is niet haat. Dat is wat mensen denken, maar het is niet zo. Het is egoïsme. Elke beweging die niet uit egoïsme werd gestart, is een beweging van liefde. Dat soort liefde, die niet egoïstisch is, heeft mensen de samenleving doen veranderen. In het groot en in het klein.

Elke dag opnieuw kun je jezelf afvragen: hoe kan ik een leven leiden dat niet enkel om mijzelf draait? Als ik alleen maar op mezelf focus en niet ook aan anderen denk, worden mijn eigen problemen alleen maar groter dan ze werkelijk zijn, zegt Curry. Als het me lukt om me te realiseren dat ik niet alleen voor mezelf

leef, maar ook voor anderen probeer te zorgen, dan lukt het me op één of andere manier om mijn eigen problemen en passanten op te lossen. Er schuilt veel wijsheid in de discipline om jezelf uit het centrum van je leven te halen, zegt hij. En God en anderen die plek in te laten nemen. Dan worden mijn problemen hanteerbaar. Ze gaan niet weg, maar ze worden hanteerbaar.

Daar gelooft ook Johannes de Doper in. Wat anders dan liefde kan de beweegreden zijn om je overtollige kleren en eten aan een ander te geven? Het werkt niet als je het doet omdat het 'moet'. Alleen wanneer je het doet uit liefde, maakt het je vrij en gelukkig.

En Sefanja?

Sefanja spreekt over God die ene, opvallende zin: "In zijn liefde zal hij zwijgen."

Met milde ogen ziet God ons aan. Ziet hij Johannes de wegbereider. Ziet hij onze 'weg van vrede'. Ziet hij Ahmad al Hosain. En ons persoonlijke gedoe; onze goede wil. Onze moeite.

En hij laat ons de ruimte onze eigen ontdekkingen te doen. Onze fouten te maken. Onszelf te vinden in dit leven.

In zijn zwijgen luistert hij onze liefde tevoorschijn. In zijn liefde laat hij ons de keuze.

Dit is wat Sefanja zegt: dankzij die keuzeruimte is er een werkelijke relatie mogelijk.

En werkelijke verbondenheid.

Muziek

Lied: vervolg van 'Verheft uw hart, weest welgemoed'